

83

EL-MUTAFFIFIN *

OBJAVLJENA U MEKI*, IMA 36 AJETA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَيَلُّ الْمُطَفِّفِينَ ① الَّذِينَ إِذَا كُنُوا عَلَى النَّاسِ يَسْوِفُونَ ② وَإِذَا
 كَانُوا مِنْهُمْ أَوْزَارًا يَخْسِرُونَ ③ أَلَا يَتْلُونَ آيَاتِهِ أَنْهُمْ مُبَعُوثُونَ ④
 لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ⑤ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

"U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!"

"Teško onima koji pri mjeranju zakidaju" /1/ "koji punu mjeru uzimaju kad od drugih kupuju", /2/ "a kad drugima mjere na litar ili na kantar - zakidaju." /3/ "Zar ne misle takvi da će oživljeni biti" /4/ "na Dan veliki", /5/ "na Dan kada će se ljudi Gospodaru svjetova dići!" /6/

"Teško onima koji pri mjeranju zakidaju."

Pod riječi "zakidanje" ovdje se misli na zakidanje pri mjeranju na litar ili na kantar, bilo da uzima više kad od drugih kupuje, ili vaga manje kad prodaje drugima. Zato Uzvišeni, onima koji zakidaju, prijete gubitkom i propašću i objašnjava ko su:

"...koji punu mjeru uzimaju kad od drugih kupuju", tj. u potpunosti uzimaju svoje pravo, i više od toga, **na litar ili na kantar - zakidaju"**, tj. daju manje nego što treba.

Allah Uzvišeni naređuje da se daje puna mjera i na litru i na kantar, pa kaže:

"Napunite mjeru kad mjerite na litru i pravo mjerite na kantar! To je bolje i posljedice su ljepše." (17:35) I kaže: **"I pravo mjerite i na tereziji ne zakidajte." (55:9)**

Allah je Šuajbov narod uništio i njihova naselja porušio zato što su druge na litru i na kantar zakidali. Prijeteći im, On kaže: **"Zar ne misle takvi da će oživljeni biti na Dan veliki"**, tj. zar se takvi ne boje proživljenja i stajanja pred Onim Koji zna sve tajne i skrivene misli? Zar se ne boje Velikog dana, Užasnog straha i kako će Svevišnjem račun položiti, a onaj ko tada gubi bit će uveden u paklenu Vatru. **"...na Dan kada se će ljudi Gospodaru svjetova dići!"**, tj.

bosi, goli i neosunečeni na tijesnom, teškom i jadnom položaju po grijешnike, gdje će ih od Allaha Uzvišenog obuzeti nepodnosiv i neopisiv strah. Imam Malik od Nafia, a ovaj od Ibn Umera, prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: /590/ "Ljudi će na Sudnjem danu toliko nepomično stajati pred Gospodarom svjetova, da će neke znoj oblijevati do ušiju."

Ovaj hadis prenose i Buhari i Muslim. Ibn Ebi-Hatim, od Ebu-Hurejrea, navodi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., Bešir el-Gaffariju rekao: /591/"Kako ćeš se držati na Dan u kome će ljudi, pred Gospodarem svjetova, nepomično stajati tri stotine godina, kako ih vi na Ovome svijetu računate, u kojima im neće dolaziti nikakva vijest s neba, niti će im šta biti naređivano?" Bešir je odgovorio: "Od Allaha se pomoć traži!" Na ovo je Poslanik rekao: "Kad legneš u postelju traži od Allaha da te sačuva nevolja Sudnjeg dana i lošeg polaganja računa." U Davudovu Sunenu stoji da je Allahov Poslanik /592/ "molio Allaha da ga sačuva od tjeskobe na Sudnjem danu."

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ
 الْفُجَّارِ لَبِئْسَ كِتَابٌ ⑦ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَجِينٌ ⑧ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ⑨
 وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ⑩ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ⑪ وَمَا
 يَكْتُوبُ بِهِ إِلَّا كُلٌّ مُعَدِّدًا أَيَّامَهُ ⑫ إِذْ أَنْتَلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسْطِيرُ
 الْأُولِينَ ⑬ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ⑭ كَلَّا إِنَّهُمْ
 عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَّحُجُونَ ⑮ مُرَاتِمٌ صَالُوا الْحَيْمِ ⑯ مُرْسِقَالٌ هَذَا
 الَّذِي كُنْتُمْ بِكُمْ تَكْفُرُونَ ⑰

"Uistinu! Knjiga grješnika je da su u Sidždžinu", /7/ "a znaš li ti šta je Sidždžin?" /8/ "Knjiga grješnika je ispisana." /9/ "Teško toga dana onima koji su poricali", /10/ "koji su Dan suda poricali", /11/ "a njega ne poriče drugi doli prijestupnik, grijешnik", /12/ "koji je, kada su mu ajeti Naši kazivani, govorio: 'Izmišljotine naroda drevnih!'" /13/ "Ne, Nije tako! Ono što su radili prekrilo je srca njihova", /14/ "Ne, (nije kao što govore)!" "Uistinu, oni će toga Dana zastrti biti od svoga Gospodara", /15/ "zatim će sigurno u oganj ući", /16/ "pa će im se reći: 'Eto, to je ono što ste poricali!'" /17/

Uzvišeni kaže: **"Uistinu! Knjiga grješnika je da su u Sidždžinu"**, tj. kraj i boravište će im biti u Sidždžinu. Riječ / "Sidždžin" je oblik riječi "zatvor". **"...a znaš li ti šta je Sidždžin?"**, tj. to je krupna stvar, vječiti zatvor i bolna kazna. Ova riječ istovremeno označava tjeskobu i nizak položaj, najniži stepen u kakav će u Džehennemu dospjeti grješnici, prijestupnici, kako kaže Uzvišeni:

* "Oni koji pri mjeranju zakidaju."

** Objavljena nakon sure "Pauk."

...a kad budu bačeni u nju, u tjesnac, vezanih ruku, propast će tamo prizivati." (25:13)

"Knjiga grijешnika je ispisana." Ovaj ajet nije komentar riječi Uzvišenog: **"...a šta ti znaš šta je Sidždžin"**, nego objašnjenje kakva im je sudbina u Sidždžinu propisana, tj. ispisana i definitivna, koju niko ne može ni povećati ni smanjiti. **"Teško toga dana onima koji su poricali"**, tj. kad na Sudnjem danu dopadnu zatvora koji im je Allah obećao i bolne kazne u njemu. Pod riječi "teško" misli se na njihovu propast. Uzvišeni, zatim, objašnjava ko su ti prijestupnici, nevjernici, pa kaže:

"...koji su Dan Suda poricali", tj. niti su vjerovali da on postoji, niti da će doći ono što su držali nemogućim.

"...a njega ne poriče drugi doli prijestupnik, grješnik", tj. onaj koji u svojim djelima pravi prijestupe i upušta se u haram prelazeći granicu dozvoljenog. On istovremeno čini grijeh i kad govori, kad priča - laže, kad obeća - ne ispuni obećanje, a kad se spori - drsko nastupa.

"...koji je, kada su mu ajeti Naši kazivani, govorio: 'Izmišljotine naroda drevnih!'", tj. koji je, kad bi od Poslanika slušao riječi Uzvišenog Allaha, poricao i mislio da je to skupljeno iz knjiga drevnih naroda, kako o njima Uzvišeni u drugom ajetu kaže:

"...i govore: 'To su izmišljotine naroda drevnih; on traži da mu se prepisuju i ujutro i navečer da mu se čitaju.'" (25:5)

"A nije tako! Ono što su radili prekrilo je srca njihova", tj. nije kao što oni misle i govore da je Kur'an izmišljotina drevnih naroda, nego je on Allahov govor, Vahj i Objava Poslaniku, s.a.v.s., a to što njihova srca u Njega ne vjeruju je zato što su ona obuzeta porocima i brojnim grijesima. Ibn-Džerir, Et-Tirmizi, En-Nesai i Ibn-Madždže od Ebu-Hurejrea prenose da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: /593/ "Kad rob počini neki grijeh na njegovom se srcu formira crna mrlja. Ako se od grijeha pokaje srce mu se ponovo očisti, a ako ih nastavi činiti mrlja se povećava." O tome se govori u riječima Uzvišenog:

"A nije tako! Ono što su radili prekrilo je srca njihova."

Et-

Tirmizi kaže da je ovaj hadis "hasen-sahih."

"Ne! (Nije kao što govore). Uistinu, oni će toga Dana zastrti biti od svoga Gospodara", tj. na Sudnjem danu njihovo će mjesto biti u Sidždžinu. Pored toga, oni neće moći vidjeti Gospodara i Stvoritelja. Na osnovu ovog ajeta Eš-Šafi'i izvodi zaključak da će vjernici vidjeti Allaha, dž.š., o čemu govore i riječi Uzvišenog:

"Toga Dana će neka lica blistava biti, u Gospodara svoga gledati." O tome govore i mutevatir hadisi.

"...zatim će sigurno u oganj ući", tj. oni će, uz lišenost da vide Svemilosnog, biti još i stanovnici Vatre. **"...pa će im se reći: 'Eto, to je ono što ste**

poricali!'", tj. ovo će im biti rečeno s prizvukom ukora i ismijavanja.

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾
وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ
الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَآئِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ
نَضْرَةَ الْعَلِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيْقٍ مَخْتُومٍ ﴿٢٥﴾ خِتْمُهُ مِسْكَ وَفِي
ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَفِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمِمَّا رَجَعُهُمْ وَسَبِيحٌ مِّنْ دُرٍّ فَسَبَّحُوا بِهَا
الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٧﴾

"Uistinu! Knjiga čestitih je da su u Illijjunu", /18/ "a znaš li ti šta je Illijjun?" /19/ "Knjiga čestitih je ispisana!", /20/ "nad njom bdiju oni Allahu bliski." /21/ "Dobri će, zaista, u nasladama boraviti", /22/ "sa divana gledati", /23/ "na licima njihovim prepoznat ćeš radost sretna života", /24/ "pićem zapečaćenim bit će napajani", /25/ "čiji će pečat mošus biti, i neka se za to natječu oni koji hoće da se natječu!" /26/ " A mješavina mu je iz Tesnima", /27/ "vrela iz kojeg će Allahu bliski piti." /28/

Uzvišeni kaže: "Istina je!" (uistinu)

"Uistinu! Knjiga čestitih je da su u Illijjunu", tj. njihovo krajnje odredište će biti Illijjun, dakle suprotno od Sidždžina. Očito je da je riječ /"Illijjun" izvedena od riječi **"visina, uzvišenost..."** i da je, sve što je stvar viša, istovremeno značajnija i vrednija. Zato Uzvišeni, dajući Illijjunu veliki značaj, kaže:

"...a znaš li ti šta je Illijjun?", a zatim, potvrđujući šta je njegovim stanovnicima propisano, kaže: **"Knjiga čestitih je ispisana! Nad njom bdiju oni Allahu bliski!"**, tj. meleki.

"Dobri će, zaista, u nasladama boraviti", tj. oni će na Sudnjem danu u neprekidnim blagodatima i vrtovima punim obilja

"...sa divana gledati", tj. oni će sa divana, pod kupolama, Allaha Uzvišenog gledati. Ovo je potpuno suprotno položaju grješnika, prijestupnika koji su opisani slijedećim riječima:

"...uistinu, oni će tog Dana zastrti biti od svoga Gospodara."

"...na licima njihovim prepoznat ćeš radost sretna života", tj. kad u njih pogledaš, na njima ćeš, pored ostalih neizmernih blagodati, prepoznati raskoš, svitu pratnje i sjaj visokog položaja.

"...pićem zapečaćenim bit će napajani", tj. pit će dženetsko vino. / "Er-Rehik" jedan je od naziva dženetskog vina. Od Ibn-Abbasa prenosi se da je rekao: "Allah će im ugodnim učiniti vino i bit će posljednje što će piti vino zapečaćeno mošusom."

Od Ebu ed-Derda'a prenosi se da je, u vezi sa kur'anskim riječima: **"...čiji će pečat mošus biti"**, rekao: "To je bijeli napitak, poput srebra, koji će posljednji piti. Kad bi neko s ovog svijeta u njega zamočio prst pa izvadio, svako živo stvorenje na Zemlji osjetilo bi njegov miris."

"...i neka se za to natječu oni koji hoće da se natječu!", tj. za ovakav položaj se treba utrkivati i njime ponositi, kao što Uzvišeni kaže: **"Za ovakvo nešto neka se trude trudbenici!" (34:61)**

"...mješavina mu je iz Tesnima", tj. ovaj opisani i zapečaćeni napitak bit će pomiješan sa još jednim drugim napitkom, po imenu Tesnim. To će biti najodabraniji i najcjedeniji napitak dženetlija. Zato je Uzvišeni rekao: **"...vrela iz kojeg će Allahu bliski piti."** Ibn-Mesud i Ibn-Abbas kažu: "Allahu bliski pit će ga čistog, a sretni pomiješanog."

"...a oni nisu poslani da ih čuvaju", tj. grješnici nisu poslani ni zaduženi pratiti i motriti na vjernike. Međutim, pošto su se njima počeli baviti i uzimati predmetom ismijavanja, Uzvišeni im prijeti riječima:

"Ostanite u njoj prezreni i ništa Mi ne govorite! Kad su neki robovi Moji govorili: 'Gospodaru naš, mi vjerujemo, zato nam oprosti i smiluj se, jer Ti si najmilostiviji, vi ste im se toliko rugali da ste zbog toga na Mene zaboravljali i uvijek ste ih ismijavali.' Njih sam Ja danas nagradio za ono što su trpjeli, oni su, doista, postigli ono što su željeli." (23:108-111) Zato Uzvišeni kaže: **"Danas"**, tj. na Sudnjem danu,

"...oni će koji su vjerovali, nevjernicima se podsmijavati", tj. zato što su se ovi njima ismijavali. **"...sa divana će gledati"**, tj. u Allaha, dž.š., iako su nevjernici tvrdili da su ovi zalutali. Naprotiv, oni nisu zalutali, nego su Allahu bliski prijatelji koji će u svoga Gospodara, u kući Njegove plemenitosti, gledati.

"...da li su nevjernici nagrađeni za ono što su radili!?", tj. jesu li nevjernici nagrađeni (kažnjeni) za omalovažavanje vjernika prilikom susreta s njima, ili ne? Jesu, kažnjeni su punom mjerom, kako su i zaslužili!

إِنَّ الَّذِينَ جَرَمُوا كَالَّذِينَ آمَنُوا بَصَحَّ كُونَ ﴿٣٦﴾
 وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَرُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ
 ﴿٣٤﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ
 حَٰفِظِينَ ﴿٣٢﴾ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣١﴾ عَلَى
 الْأَرْبَابِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٠﴾ هَلْ تُؤِيبُ لَكُمْ تَارَةً مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢٩﴾

"Zaista su grješnici ismijavali one koji vjeruju, i kada su pored njih prolazili, jedni drugima su namigivali." /30/ "a kad su se porodicama svojim vraćali, vraćali su se šale zbijajući." /31/ "A kad bi ih vidjeli, rekli bi: 'Ovi su, doista, zalutali'", /32/ "a oni nisu poslani da ih čuvaju." /33/ "Danas će oni koji su vjerovali nevjernicima se podsmijavati", /34/ "sa divana će gledati" /35/ "da li su nevjernici nagrađeni za ono što su radili!?" /36/

Uzvišeni saopćava da su se grješnici na ovom svijetu ismijavali vjernicima, rugali im se, ponižavali ih. **"...kada su pored njih prolazili, jedni drugima su namigivali"**, tj. kad se vraćaju kući, vraćaju se radosni i nasmijani, tj. obavljena posla, pa umjesto da zahvaljuju na Allahovim blagodatima, oni se zabavljaju ponižavanjem muslimana.

"...a kad su se porodicama svojim vraćali, vraćali su se šale zbijajući", tj. prezirujući ih.

"A kad bi ih vidjeli, rekli bi: 'Ovi su, doista zalutali'", tj. samo zato što nisu kao oni. Zato Allah Uzvišeni kaže:

**Kraj skraćenog komentara
 poglavlja El-Mutaffifin,
 "Oni koji pri mjeranju zakidaju"**